

RIJKEBOER

ROZSUDEK SOUDNÍHO DVORA (třetího senátu)

7. května 2009*

Ve věci C-553/07,

jejímž předmětem je žádost o rozhodnutí o předběžné otázce na základě článku 234 ES, podaná rozhodnutím Raad van State (Nizozemsko) ze dne 5. prosince 2007, došlým Soudnímu dvoru dne 12. prosince 2007, v řízení

College van burgemeester en wethouders van Rotterdam

proti

M. E. E. Rijkeboerovi,

SOUDNÍ DVŮR (třetí senát),

ve složení A. Rosas, předseda senátu, A. Ó Caoimh, J. Klučka, U. Løhmus a P. Lindh (zpravodajka), soudci,

* Jednací jazyk: nizozemština.

generální advokát: D. Ruiz-Jarabo Colomer,
vedoucí soudní kanceláře: M. Ferreira, vrchní rada,

s přihlédnutím k písemné části řízení a po jednání konaném dne 20. listopadu 2008,

s ohledem na vyjádření předložená:

- za College van burgemeester en wethouders van Rotterdam R. de Breem, advocaat,

- za E. E. Rijkeboera W. van Bentemem, juridisch adviseur,

- za nizozemskou vládu C. M. Wissels a C. ten Dam, jako zmocněnkyněmi,

- za českou vládu M. Smolkem, jako zmocněncem,

- za řeckou vládu E.-M. Mamouna a V. Karra, jako zmocněnkyněmi,

- za španělskou vládu M. Muñozem Pérezem, jako zmocněncem,

- za vládu Spojeného království Z. Bryanston-Cross a H. Walker, jako zmocněnkyněmi, ve spolupráci s J. Stratfordem, barrister,

- za Komisi Evropských společenství R. Troostersem a C. Dockseyem, jako zmocněnci,

po vyslechnutí stanoviska generálního advokáta na jednání konaném dne 22. prosince 2008,

vydává tento

Rozsudek

- 1 Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce se týká výkladu čl. 12 písm. a) směrnice Evropského parlamentu a Rady 95/46/ES ze dne 24. října 1995 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů (Úř. věst. L 281, s. 31; Zvl. vyd. 13/15, s. 355, dále jen „směrnice“).

- 2 Tato žádost byla předložena v rámci sporu mezi M. Rijkeboerem a College van burgemeester en wethouders van Rotterdam (obecní úřad Rotterdam, dále jen

„College“) týkajícího se částečného zamítnutí žádosti M. Rijkeboera o poskytnutí přístupu k informacím o sdělování jeho osobních údajů třetím osobám v průběhu dvou let předcházejících jejímu podání.

Právní rámec

Právní úprava Společenství

- 3 Druhý a desátý bod odůvodnění směrnice, které se týkají základních práv a svobod, zní takto:

„(2) vzhledem k tomu, že systémy zpracování údajů slouží lidem; že musí bez ohledu na státní občanství nebo bydliště fyzických osob dodržovat základní svobody a práva těchto osob, zejména právo na soukromí, a přispívat k hospodářskému a sociálnímu pokroku, k rozvoji obchodu, jakož i dobrých životních podmínek jednotlivců;

[...]

(10) vzhledem k tomu, že předmětem vnitrostátních právních předpisů o zpracování osobních údajů je chránit základní práva a svobody, zejména právo na soukromí uznaného v článku 8 Evropské úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod i v obecných zásadách práva Společenství; [...]"

- 4 Podle dvacátého pátého bodu odůvodnění směrnice se zásady ochrany osob musí odrazit jednak v povinnostech těch, kdo údaje zpracovávají, týkajících se zejména kvality těchto údajů, a jednak v právu poskytnutém osobám, jejichž údaje jsou zpracovávány, být informován o tom, že jsou zpracovávány, právu přístupu k údajům, právu žádat jejich opravu a právu odmítnout za určitých okolností zpracování.
- 5 Ve čtyřicátém bodě odůvodnění směrnice, který se týká povinnosti informovat subjekt údajů, pokud údaje nebyly získávány od něj, se uvádí, že tato povinnost není stanovena, pokud není informování subjektu údajů možné nebo by vyžadovalo neúměrné úsilí, a že z tohoto hlediska je možno přihlídnout k počtu subjektů údajů, ke stáří údajů, jakož i k vyrovnávacím opatřením, která mohou být přijata.
- 6 Podle čtyřicátého prvního bodu odůvodnění směrnice musí mít každá osoba možnost požívat práva na přístup k údajům, které se jí týkají a které jsou předmětem zpracování, aby se především přesvědčila o jejich přesnosti a o oprávněnosti jejich zpracování.
- 7 Článek 1, nazvaný „Předmět směrnice“, zní takto:

„1. Členské státy zajišťují v souladu s touto směrnicí ochranu základních práv a svobod fyzických osob, zejména jejich soukromí, v souvislosti se zpracováním osobních údajů.

2. Členské státy nemohou omezit ani zakázat volný pohyb osobních údajů mezi členskými státy z důvodů ochrany zajištěné podle odstavce 1.“

8 Pojem „osobní údaje“ je definován v čl. 2 písm. a) směrnice jako veškeré informace o identifikované nebo identifikovatelné osobě (subjekt údajů).

9 „[Z]pracováním osobních údajů“ se podle čl. 2 písm. b) směrnice rozumí:

„jakýkoli úkon nebo soubor úkonů s osobními údaji, které jsou prováděny pomocí či bez pomoci automatizovaných postupů, jako je shromažďování, zaznamenávání, uspořádávání, uchovávání, přizpůsobování nebo pozměňování, vyhledávání, konzultace, použití, sdělení prostřednictvím přenosu, šíření nebo jakékoli jiné zpřístupnění, srovnání či kombinování, jakož i blokování, výmaz nebo likvidace.“

10 „[S]právce“ je podle čl. 2 písm. d) směrnice fyzická nebo právnická osoba, orgán veřejné moci, agentura nebo jakýkoli jiný subjekt, který sám nebo společně s jinými určuje účel a prostředky zpracování osobních údajů.

11 Podle definice podané v čl. 2 písm. g) směrnice je „příjemcem“ fyzická nebo právnická osoba, orgán veřejné moci, agentura nebo jakýkoli jiný subjekt, kterým jsou údaje sdělovány, ať se jedná, či nikoli, o „třetí osobu“ ve smyslu čl. 2 písm. f) směrnice.

12 Článek 6 směrnice stanoví zásady pro kvalitu údajů. Ohledně uchovávání údajů stanoví členské státy na základě ustanovení čl. 6 odst. 1 písm. e), že osobní údaje musí být „uchovávány ve formě umožňující identifikaci subjektů údajů po dobu ne delší, než je nezbytné pro uskutečnění cílů, pro které jsou shromažďovány nebo dále zpracovávány.

Členské státy stanoví vhodná ochranná opatření pro osobní údaje, které jsou uchovávány po dobu delší, než je uvedeno výše, pro historické, statistické či vědecké účely.“

13 Články 10 a 11 směrnice stanoví, jaké informace musí správce nebo jeho zástupce poskytnout subjektu údajů v případě, kdy jsou údaje získávány od něj, anebo v případě, kdy jsou získávány od jiného subjektu.

14 Článek 12 směrnice, nazvaný „Právo na přístup“, zní takto:

„Členské státy zaručí každému subjektu údajů právo získat od správce:

a) bez omezení, v rozumných intervalech a bez prodlení nebo nadměrných nákladů:

- potvrzení, že údaje, které se ho týkají, jsou, či nejsou zpracovávány, jakož i informace týkající se alespoň účelů zpracování, kategorií údajů, na které se zpracování vztahuje, a příjemců nebo kategorií příjemců, kterým jsou údaje sdělovány,

- sdělení srozumitelnou formou o údajích, které jsou předmětem zpracování, a veškeré dostupné informace o původu údajů,

- oznámení postupu automatického zpracování údajů, které se ho týkají, alespoň v případech automaticky přijímaných rozhodnutí uvedených v čl. 15 odst. 1;

b) podle daného případu opravu, výmaz nebo blokování údajů, jejichž zpracování není v souladu s touto směrnicí, zejména z důvodů neúplné nebo nepřesné povahy údajů;

c) oznámení třetí osobě, které byly údaje sděleny, veškerých oprav, výmazů nebo blokování provedeného v souladu s písmenem b), pokud se to neukáže jako nemožné nebo to nevyžaduje nepřiměřené úsilí.“

15 Článek 13 odst. 1 směrnice, nazvaný „Výjimky a omezení“, opravňuje členské státy k tomu, aby se odchýlily zejména od jejích článků 6 a 12, je-li to nezbytné k zajištění určitých veřejných zájmů, mimo jiné zájmu bezpečnosti státu, obrany, odhalování trestných činů a stíhání jejich pachatelů, jakož i jiných zájmů, a sice zájmu ochrany subjektu údajů nebo práv a svobod druhých.

16 Ve svém článku 14 směrnice stanoví, že členské státy přiznávají subjektu údajů právo vznést za určitých podmínek námitku proti zpracování osobních údajů, které se ho týkají.

17 Podle čl. 17 odst. 1 druhého pododstavce směrnice členské státy stanoví, že správce musí přijmout vhodná technická a organizační opatření, která s ohledem na stav techniky a na náklady na jejich provedení zajišťují přiměřenou úroveň bezpečnosti odpovídající rizikům vyplývajícím ze zpracování údajů a povaze údajů, které mají být chráněny.

- 18 Podle článku 22 a čl. 23 odst. 1 členské státy stanoví, že každá osoba má právo v případě porušení práv, jež jí jsou zaručena vnitrostátními předpisy, které se uplatní na dotčené zpracování, předložit věc soudu a že kdokoli, kdo byl poškozen neoprávněným zpracováním nebo jinou činností neslučitelnou s vnitrostátními předpisy přijatými k provedení této směrnice, má právo na náhradu utrpěné škody od správce.

Vnitrostátní právní úprava

- 19 Směrnice byla do nizozemského právního řádu provedena obecným předpisem – zákonem o ochraně osobních údajů (*Wet bescherming persoonsgegevens*). Krom toho byly k zohlednění směrnice přijaty i právní předpisy zvláštní. K nim patří i zákon, o němž se jedná v původním řízení – zákon o osobních údajích obecní správy (*Wet gemeentelijke basisadministratie persoonsgegevens*, Stb. 1994 č. 494, dále jen „*Wet GBA*“).
- 20 Článek 103 odst. 1 *Wet GBA* stanoví, že obecní úřad subjektu údajů na jeho žádost do čtyř týdnů písemně sdělí, zda byly v roce předcházejícím této žádosti údaje, které se ho týkají, sděleny příjemci nebo třetí osobě.
- 21 Podle článku 110 *Wet GBA* uchovává obecní úřad záznam o tomto sdělení po dobu po něm následujícího roku, s výjimkou případů, kdy je z databáze zjistitelné jiným způsobem.

- 22 Z písemných vyjádření College vyplývá, že u údajů uchovávaných obcí se jedná především o jméno, datum narození, správní číslo, číslo sociálního pojištění a daňové číslo, bydliště, adresu, datum zápisu do evidence provedené orgány obce, osobní stav, opatrovnictví, právo péče o nezletilé, státní příslušnost a právo pobytu cizinců.

Spor v původním řízení a předběžná otázka

- 23 Dopisem ze dne 26. října 2005 požádal M. E. E. Rijkeboer College, aby jej informoval o všech případech, v nichž správní orgány obce během dvou let předcházejících podání jeho žádosti sdělily třetím osobám informace, jež se jej týkaly. Chtěl znát totožnost těchto osob a obsah informací, jež jim byly předány. M. E. E. Rijkeboer, který se již dříve přestěhoval do jiné obce, chtěl zejména vědět, komu byla sdělena jeho předchozí adresa.
- 24 Rozhodnutími ze dne 27. a 29. listopadu 2005 College této žádosti vyhověl pouze částečně a na základě čl. 103 odst. 1 Wet GBA mu sdělil pouze informace týkající se období jednoho roku před jejím podáním.
- 25 Sdělení údajů jsou zaregistrována na základě „Logisch Ontwerp GBA“. Jedná se o automatizovaný systém vytvořený Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (Ministerstvo vnitra a záležitostí Nizozemského království). Z žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce vyplývá, že údaje požadované M. E. E. Rijkeboerem, které byly ke dni podání jeho žádosti starší než jeden rok, byly automaticky vymazány, což bylo v souladu s ustanoveními článku 110 Wet GBA.

- 26 M. E. E. Rijkeboer podal proti tomuto zamítnutí jeho žádosti, aby mu byla sdělena informace týkající se údajů o příjemcích údajů, které se jej týkaly a které byly těmto příjemcům poskytnuty více než rok před podáním jeho žádosti, správní opravný prostředek ke College. Jelikož byl tento opravný prostředek rozhodnutím ze dne 13. února 2006 zamítnut, podal M. E. E. Rijkeboer žalobu k Rechtbank Rotterdam.
- 27 Zmíněný soud této žalobě vyhověl s odůvodněním, že omezení práva na informace o údajích sdělených příjemcům na dobu jednoho roku předcházejícího podání žádosti stanovené v čl. 103 odst. 1 Wet GBA není v souladu s článkem 12 směrnice. Rozhodl rovněž, že se neuplatní výjimky uvedené v článku 13 této směrnice.
- 28 College podal proti tomuto rozsudku odvolání k Raad van State. Zmíněný soud konstatoval, že článek 12 směrnice týkající se práva na přístup k údajům nestanoví žádnou lhůtu k uplatnění tohoto práva. Podle něj sice uvedený článek nutně nezakazuje, aby vnitrostátní zákonodárce časově omezil právo subjektu údajů na informace ohledně příjemců, jimž byly sděleny jeho osobní údaje, ale není si tímto názorem jistý.
- 29 Za těchto podmínek se Raad van State rozhodl přerušit řízení a položit Soudnímu dvoru následující předběžnou otázku:

„Je zákonem stanovené omezení sdělení údajů na rok předcházející podání žádosti v souladu s čl. 12 písm. a) [směrnice] ve spojení s čl. 6 odst. 1 písm. e) této směrnice a se zásadou proporcionality?“

K předběžné otázce

- 30 Nejprve je třeba uvést, že v rámci systému soudní spolupráce zavedeného článkem 234 ES je Soudní dvůr příslušný k výkladu ustanovení práva Společenství. Pokud jde o vnitrostátní ustanovení, přísluší jejich výklad vnitrostátním soudům (viz rozsudek ze dne 14. února 2008, Gysen, C-449/06, Sb. rozh. s. I-553, bod 17).
- 31 Otázku položenou předkládajícím soudem je tudíž třeba chápat tak, že jejím cílem je v zásadě určit, zda podle směrnice, zejména podle jejího čl. 12 písm. a), může být právo osoby na přístup k informacím o příjemcích osobních údajů, které se jí týkají, omezeno na období jednoho roku předcházejícího její žádosti o přístup těmto informacím.
- 32 Tento soud vyzdvihuje dvě ustanovení směrnice, a sice čl. 6 odst. 1 písm. e) o uchování osobních údajů a čl. 12 písm. a) o právu na přístup k těmto údajům. Naopak se ani tento soud, ani žádný z účastníků řízení, kteří předložili svá vyjádření Soudnímu dvoru, nedovolává výjimek uvedených v článku 13 směrnice.
- 33 Článek 6 směrnice pojednává o kvalitě údajů. Jeho odst. 1 písm. e) ukládá členským státům, aby stanovily, že osobní údaje nesmí být uchovávány po dobu delší, než je nezbytné pro uskutečnění cílů, pro které jsou shromažďovány nebo dále zpracovávány. Zmíněné údaje musí být tudíž vymazány, jakmile je těchto cílů dosaženo.
- 34 Článek 12 písm. a) směrnice stanoví, že členské státy udělí subjektu údajů právo na přístup k jeho osobním informacím, jakož i informacím o příjemcích nebo kategoriích příjemců těchto informací, přičemž neuvádí žádné časové lhůty.

- 35 Cílem těchto dvou článků je tudíž ochrana subjektu údajů. Předkládající soud chce zjistit, zda mezi těmito dvěma články existuje spojitost v tom smyslu, že právo na přístup k informacím o příjemcích nebo kategoriích příjemců osobních údajů, jakož i k obsahu předaných údajů může záviset od délky doby, po níž jsou tyto údaje uchovávány.
- 36 Vyjádření předložená Soudnímu dvoru vyjadřují rozličné názory na společné působení těchto dvou ustanovení.
- 37 College, jakož i nizozemská, česká a španělská vláda a vláda Spojeného království tvrdí, že se právo na přístup k informacím o příjemcích nebo kategoriích příjemců stanovené v čl. 12 písm. a) směrnice uplatní, pouze co se týče přítomnosti, nikoli však ohledně minulosti. Jakmile jsou tyto údaje v souladu s vnitrostátní právní úpravou vymazány, subjekt údajů k nim již nemůže mít přístup. Tento důsledek neodporuje směrnici.
- 38 College a nizozemská vláda tak tvrdí, že čl. 103 odst. 1 Wet GBA, podle něž obec informuje danou osobu na její žádost o údajích sdělených příjemcům v průběhu roku předcházejícího podání její žádosti, jde dále, než požadavky směrnice.
- 39 Komise a řecká vláda zase tvrdí, že směrnice stanoví právo na přístup nejen pro přítomnost, ale i pro období předcházející podání žádosti o přístup. Jejich názory na konkrétní trvání tohoto práva na přístup k informacím se však liší.

40 Pro posouzení dosahu práva na přístup, který má směrnice umožnit, je nejprve třeba určit údaje, jichž se týká právo na přístup, a poté vzít v úvahu účel čl. 12 písm. a) směrnice zkoumaný ve světle jejích cílů.

41 V takovém případě, jako je případ M. E. E. Rijkeboera, jde o dvě kategorie údajů.

42 První z nich se týká osobních údajů, jež obec uchovává o určité osobě, jako je její jméno a adresa, které v daném případě představují základní údaje. Z ústních vyjádření, jež předložily Colleege a nizozemská vláda, vyplývá, že tyto údaje mohou být uchovávány po dlouhou dobu. Tyto údaje představují „osobní údaje“ ve smyslu čl. 2 písm. a) směrnice, jelikož se jedná o informace o identifikované nebo identifikovatelné fyzické osobě (viz v tomto smyslu rozsudky ze dne 20. května 2003, Österreichischer Rundfunk a další, C-465/00, C-138/01 a C-139/01, Recueil, s. I-4989, bod 64; ze dne 6. listopadu 2003, Lindqvist, C-101/01, Recueil, s. I-12971, bod 24, jakož i ze dne 16. listopadu 2008, Huber, C-524/06, Sb. rozh. s. I-9705, bod 43).

43 Druhá kategorie se týká informací o příjemcích nebo kategoriích příjemců, jimž jsou základní údaje sdělovány, jakož i o obsahu těchto základních údajů, a tudíž se týká zpracovávání základních údajů. V souladu s vnitrostátní právní úpravou, o kterou se jedná v původním řízení, je tato informace uchovávána pouze po dobu jednoho roku.

44 Časové omezení práva na přístup k informacím ohledně příjemce či příjemců osobních údajů, jakož i ohledně obsahu předaných údajů, o něž se jedná v původním řízení, se tudíž týká této druhé kategorie údajů.

- 45 K určení, zda čl. 12 písm. a) směrnice připouští takovéto časové omezení, musí být tento článek vykládán s přihlédnutím k jeho účelu ve světle cílů směrnice.
- 46 Podle článku 1 směrnice je jejím cílem zajistit ochranu základních práv a svobod fyzických osob, zejména jejich soukromí, v souvislosti se zpracováním osobních údajů, a tak umožnit volný pohyb těchto údajů mezi členskými státy.
- 47 Význam ochrany soukromí je vyzdvihován v druhém a desátém bodě směrnice a zdůrazněn v judikatuře Soudního dvora (viz v tomto smyslu výše uvedené rozsudky Österreichischer Rundfunk a další, bod 70, a Lindqvist, body 97 a 99, jakož i rozsudky ze dne 29. ledna 2008, Promusicae, C-275/06, Sb. rozh. s. I-271, bod 63, a ze dne 16. prosince 2008, Satakunnan Markkinapörssi a Satamedia, C-73/07, Sb. rozh. s. I-7075, bod 52).
- 48 Krom toho, jak vyplývá z dvacátého pátého bodu odůvodnění směrnice, zásady této ochrany nalézají výraz jednak v povinnostech uložených těm, kdo údaje zpracovávají, jež se týkají zejména kvality údajů, která je předmětem článku 6 směrnice, a jednak v právu poskytnutém osobám, jejichž údaje jsou zpracovávány, být informován o tom, že jsou zpracovávány, právu přístupu k údajům, právu žádat jejich opravu a právu odmítnout za určitých okolností zpracování.
- 49 Toto právo na respektování soukromí předpokládá, že se subjekt údajů může ujistit, zda jsou jeho osobní údaje zpracovávány bezchybně a přípustným způsobem, což zejména znamená, že jsou základní údaje, jež se jej týkají, správné a že jsou určeny oprávněným příjemcům. Jak se uvádí ve čtyřicátém prvním bodu odůvodnění směrnice, musí mít subjekt údajů za účelem provedení potřebných ověření právo na přístup k údajům, jež se jej týkají a jsou předmětem zpracování.

50 V tomto ohledu čl. 12 písm. a) směrnice stanoví právo na přístup k základním údajům, jakož i k informacím o příjemcích nebo kategoriích příjemců, kterým jsou údaje sdělovány.

51 Toto právo na přístup je nutné k tomu, aby byl subjektu údajů umožněn výkon práv stanovených v čl. 12 písm. b) a c) směrnice, to znamená mít v případě, kdy zpracovávání jeho údajů není v souladu s touto směrnicí, možnost domoci se toho, aby správce opravil, vymazal nebo zablokoval údaje [písmeno b)], nebo oznámil třetím osobám veškeré opravy, výmazy nebo blokování, pokud se to neukáže jako nemožné nebo to nevyžaduje nepřiměřené úsilí [písmeno c)].

52 Toto právo na přístup je nutné též k tomu, aby byl subjektu údajů umožněn výkon práva na námitku proti zpracování jeho osobních údajů podle článku 14 směrnice nebo práva na soudní ochranu pro případ utrpění škody stanoveného v člancích 22 a 23 směrnice.

53 Co se týče práva na přístup k informacím o příjemcích nebo kategoriích příjemců základních údajů, jakož i o obsahu sdělovaných údajů, směrnice neupřesňuje, zda se toto právo týká minulosti a ohledně jakého uplynulého období by se mělo uplatňovat, kdyby se jí týkalo.

54 V tomto ohledu je třeba konstatovat, že k zajištění užitečného účinku ustanovení uvedených v bodech 51 a 52 tohoto rozsudku se toto právo minulosti nutně týkat musí. Pokud by totiž tomu tak nebylo, dotčená osoba by nebyla s to účinně uplatňovat své právo na opravu, výmaz nebo blokování údajů, jež považuje za nepřijatelné nebo nesprávné, jakož i právo na soudní ochranu pro případ utrpění škody.

- 55 Vystává otázka, jak daleko do minulosti se toto právo uplatní.
- 56 Soudní dvůr již dříve rozhodl, že ustanovení směrnice jsou poměrně obecná, vzhledem k tomu, že mají být uplatňována v řadě velmi rozličných situací, a že směrnice obsahuje pravidla vyznačující se jistou pružností, jež v mnoha případech umožňují členským státům provést vlastní úpravu podrobností nebo volbu některé z daných možností (viz výše uvedený rozsudek Lindqvist, bod 83). Soudní dvůr tím uznal, že členské státy mají při provádění směrnice v mnoha ohledech určitý rozhodovací prostor (viz výše uvedený rozsudek Lindqvist, bod 84). Tento rozhodovací prostor, který se uplatní při provádění čl. 12 písm. a) směrnice do vnitrostátních právních řádů, není ovšem neomezený.
- 57 Stanovení lhůty k uplatnění práva na přístup k informacím o příjemcích nebo kategoriích příjemců a obsahu sdělovaných údajů musí subjektu údajů umožnit výkon jednotlivých práv stanovených směrnicí, jež jsou připomenuta v bodech 51 a 52 tohoto rozsudku.
- 58 Doba uchovávání základních údajů může představovat užitečné vodítko, ale nemá rozhodující povahu.
- 59 Oblast působnosti směrnice je totiž, jak již dříve uznal Soudní dvůr, značně rozsáhlá (viz výše uvedené rozsudky Österreichischer Rundfunk a další, bod 43, a Lindqvist, bod 88) a osobní údaje, na něž se směrnice vztahuje, mají rozličnou povahu. Doba uchovávání těchto údajů definovaná na základě čl. 6 odst. 1 písm. e) směrnice v závislosti na účelech, pro něž jsou shromažďovány nebo dále zpracovávány, může tudíž být různě dlouhá. Je-li doba uchovávání základních údajů velmi dlouhá, může se zájem subjektu údajů na uplatnění práv a opravných prostředků uvedených v bodě 57 tohoto rozsudku v určitých případech snížit. Pokud jsou například příjemci takovýchto údajů četní nebo je zvýšená frekvence sdělování menšímu množství příjemců, může povinnost

uchovávat informace o příjemcích nebo kategoriích příjemců, jakož i o obsahu sdělovaných údajů představovat pro správce nadměrnou zátěž.

60 Směrnice však od členských států nevyžaduje, aby správce tímto způsobem zatěžovaly.

61 Článek 12 písm. c) směrnice tak výslovně stanoví výhradu ohledně povinnosti správce oznamovat třetím osobám, jimž byly údaje sděleny, opravy, výmazy nebo blokování, pokud je to nemožné nebo to vyžaduje nepřiměřené úsilí.

62 Podle dalších ustanovení směrnice lze zohlednit to, že určitá opatření by mohla být nepřiměřená. Ohledně povinnosti informovat subjekt údajů se ve čtyřicátém bodě odůvodnění směrnice uvádí, že lze přihlédnout k počtu subjektů údajů i ke stáří údajů. Navíc podle článku 17 směrnice, týkajícího se bezpečnosti zpracování, členské státy stanoví, že správce musí přijmout vhodná technická a organizační opatření, jež s ohledem na stav techniky a na náklady na jejich provedení zajistí přiměřenou úroveň bezpečnosti odpovídající rizikům vyplývajícím ze zpracování údajů a z povahy údajů, které mají být chráněny.

63 Obdobné úvahy platí pro stanovení lhůty ohledně výkonu práva na přístup k informacím o příjemcích nebo kategoriích příjemců, jakož i o obsahu sdělovaných údajů. Kromě ohledů obsažených v bodě 57 tohoto rozsudku mohou vzít členské státy v úvahu řadu dalších skutečností, zejména ustanovení vnitrostátního práva, jimiž se řídí lhůty pro podání opravných prostředků, více či méně citlivou povahu základních údajů, dobu jejich uchovávání a počet dotčených příjemců.

64 Členskými státy přísluší tudíž stanovit lhůtu pro uchovávání informací o příjemcích nebo kategoriích příjemců a obsahu sdělovaných údajů, stanovit přístup k těmto informacím, a zároveň při tom zajistit spravedlivou rovnováhu mezi jednak zájmem subjektu údajů na ochraně jeho soukromí, zejména uplatněním práva na opravu, výmaz nebo zablokování údajů v případě nesouladu zpracovávání těchto údajů se směrnicí, jakož i práva na námitku a opravné prostředky, a jednak zátěží, kterou pro správce představuje jeho povinnost tyto informace uchovávat.

65 Krom toho je při stanovení této lhůty třeba vzít na zřetel též povinnost – vyplývající z čl. 6 písm. e) směrnice – stanovit, že osobní údaje musí být uchovávány ve formě, která umožní identifikaci subjektu údajů po dobu, jež nebude delší, než je zapotřebí k uskutečnění cílů, pro které jsou shromažďovány nebo dále zpracovávány.

66 V projednávané věci úprava omezující uchovávání informací o příjemcích nebo kategoriích příjemců údajů a obsahu předaných informací – a v souladu s tím i přístup k těmto informacím – na dobu jednoho roku, zatímco základní údaje jsou uchovávány mnohem déle, nepředstavuje spravedlivou rovnováhu mezi daným zájmem a danou povinností, pokud se neprokáže, že by delší uchovávání těchto informací představovalo nadměrné náklady pro správce. Provedení potřebných ověření ve světle úvah uvedených v předchozích bodech však přísluší vnitrostátnímu soudu.

67 Vzhledem k předchozímu nelze přijmout argumenty určitých členských států, podle nichž uplatnění článků 10 a 11 směrnice činí zbytečným stanovení práva na přístup k informacím o příjemcích nebo kategoriích příjemců podle čl. 12 písm. a) směrnice týkajícího se minulosti.

68 Je totiž třeba konstatovat, že zmíněné články 10 a 11 ukládají správci nebo jeho zástupci informovat za určitých podmínek subjekt údajů zejména o příjemcích nebo kategoriích příjemců údajů. Správce nebo jeho zástupce jsou povinni tuto informaci sami sdělit subjektu údajů konkrétně v okamžiku shromažďování údajů, anebo, pokud údaje nejsou shromažďovány přímo od tohoto subjektu, v okamžiku záznamu údajů, popřípadě v okamžiku sdělení těchto údajů třetím osobám.

69 Účelem těchto ustanovení je tedy uložit jiné povinnosti než ty, které vyplývají z čl. 12 písm. a) směrnice. V důsledku toho nikterak nezkracují povinnost členských států stanovit, že je správce povinen umožnit subjektu údajů přístup k informacím o příjemcích nebo kategoriích příjemců, jakož i o sdělovaných údajích, rozhodne-li se subjekt údajů využít svého práva na přístup, jež mu přiznává zmíněný čl. 12 písm. a). Členské státy musí přijmout opatření, jimiž provedou jednak ustanovení článků 10 a 11 směrnice ohledně informační povinnosti, a jednak ustanovení čl. 12 písm. a) směrnice, přičemž ustanovení článků 10 a 11 nesmí zmírnit povinnosti vyplývající z čl. 12 písm. a).

70 Na položenou otázku je proto třeba odpovědět takto:

- Článek 12 písm. a) směrnice ukládá členským státům, aby stanovily právo na přístup k informacím o příjemcích nebo kategoriích příjemců údajů, jakož i k obsahu sdělovaných informací platící nejen ohledně přítomnosti, ale i minulosti. Členským státům přísluší stanovit lhůtu pro uchovávání těchto informací, jakož i odpovídající přístup k nim, které zajistí spravedlivou rovnováhu mezi jednak zájmem subjektu údajů na ochraně jeho soukromí, zejména uplatněním práv a opravných prostředků stanovených směrnicí, a jednak zátěží, kterou pro správce představuje povinnost tyto informace uchovávat.

- Úprava omezující uchovávání informací o příjemcích nebo kategoriích příjemců údajů a obsahu předaných údajů na období jednoho roku, a tomu odpovídajícím způsobem omezující i přístup ke zmíněným informacím, zatímco základní údaje jsou uchovávány mnohem déle, nezajišťuje spravedlivou rovnováhu mezi daným zájmem a danou povinností, není-li prokázáno, že delší uchovávání těchto informací představuje nadměrnou zátěž pro správce. Vnitrostátnímu soudu přísluší provést nezbytná ověření.

K nákladům řízení

- 71 Vzhledem k tomu, že řízení má, pokud jde o účastníky původního řízení, povahu incidenčního řízení ve vztahu ke sporu probíhajícímu před předkládajícím soudem, je k rozhodnutí o nákladech řízení příslušný uvedený soud. Výdaje vzniklé předložením jiných vyjádření Soudnímu dvoru než vyjádření uvedených účastníků řízení se nenahrazují.

Z těchto důvodů Soudní dvůr (třetí senát) rozhodl takto:

Článek 12 písm. a) směrnice Evropského parlamentu a Rady 95/46/ES ze dne 24. října 1995 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů ukládá členským státům, aby stanovily právo na přístup k informacím o příjemcích nebo kategoriích příjemců údajů, jakož i k obsahu sdělovaných informací platící nejen ohledně přítomnosti, ale i minulosti. Členským státům přísluší stanovit lhůtu pro uchovávání těchto informací, jakož i odpovídající přístup k nim, které zajistí spravedlivou rovnováhu mezi jednak zájmem subjektu údajů na ochraně jeho soukromí, zejména uplatněním práv a opravných prostředků stanovených směrnicí 95/46, a jednak zátěží, kterou pro správce představuje povinnost tyto informace uchovávat.

Úprava omezující uchování informací o příjemcích nebo kategoriích příjemců údajů a obsahu předaných údajů na období jednoho roku, a tomu odpovídajícím způsobem omezující i přístup ke zmíněným informacím, zatímco základní údaje jsou uchovávány mnohem déle, nezajišťuje spravedlivou rovnováhu mezi daným zájmem a danou povinností, není-li prokázáno, že delší uchování těchto informací představuje nadměrnou zátěž pro správce. Vnitrostátnímu soudu přísluší provést nezbytná ověření.

Podpisy.